

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALEKTEN

RIJKSUNIVERSITEIT Gent
Seminarie voor Vlaamse Dialektologie
Blandijnberg 2
9000 GENT

Vragenlijst 35
juni 1983

HET BOLSPEL (1)

tel : 091/25.76.11 toestel 4104

GESPROKEN DOOR :

OPGETEKEND DOOR :

Naam :	Naam :
Geboorteplaats :	Geboorteplaats :
Geboortjaar :	Geboortjaar :
(vroeger) Beroep :	(vroeger) Beroep :
Geboorteplaats moeder :	
Geboorteplaats vader :	
Volledig adres en telefoonnummer :	Volledig adres en telefoonnummer :
.	
.	
.	

In principe wordt een vragenlijst maar voor één plaats ingevuld. Er is echter gebleken, dat veel bolders op verschillende plaatsen gaan bollen, en dat er daardoor verwarring kan zijn over de in te vullen plaats. Daarom enkele belangrijke vragen :

- 1) In welke plaats is uw eigen bolderslokaal, uw 'thuisclub' gevestigd ?
.....
- 2) Naar welke andere plaatsen gaat u nog bollen ?
.....

Gelieve deze vragenlijst te beantwoorden voor de plaats waar uw eigen bolderslokaal gevestigd is, en niet voor de andere plaatsen. Als u toch woorden van andere plaatsen opgeeft, gelieve dat dan duidelijk te vermelden. U vult dus in :

het dialect van (wijk, gehucht, vroegere gemeente)
(fusiegemeente):
(provincie):

Nog enkele tips.

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Tracht daarom de dialectische uitspraak van de woorden zo goed mogelijk weer te geven. U mag de woorden gerust opschrijven zoals u ze uitspreekt.

Deze lijst is vrij lang. Neem ze daarom liever in 2 of 3 keer door, dan ze in één keer haastig te overlopen. Wilt u toch niet langer dan 3 weken wachten om ze ingevuld terug te sturen.

In deze vragenlijst wordt de dialectwoordenschat opgevraagd, die gebruikt wordt bij het spelen van het bolspel. Indien u mensen uit andere plaatsen zou kennen, die dit volksspel ook spelen (hetzij hetzelfde soort bolspel, hetzij een andere soort), mag u altijd hun naam en adres aan ons doorgeven. Bij voorbaat dank !

2.

A. ALGEMEEN

Hoe noemt u in uw dialect :

1. het bolspel dat u speelt in tegenstelling tot andere soorten bolspelen ?

2. Het spelen van het bolspel ?
vb. Als ge gaat (gaan), dan moogt ge uw zondagse kleren niet aanhebben.

3. iemand die het bolspel beoefent (in tegenstelling tot bv. een kaarter, voetballer, schutter, duivenmelker,)

4a. een vereniging van mensen die het bolspel beoefenen ?

5b. Wat is de naam van uw vereniging ?

6a. de verzameling van alle regels die in uw vereniging gelden om het bolspel goed te laten verlopen ?

7b. Wilt u ons die regels geven ?
(eventueel fotokopie)

Hoe noemt u in uw dialect :

8. de mensen die de vereniging leiden ?

9. Welke functies bestaan er daarin ?

10. eens bollen onder vrienden, zonder dat er sprake is van een wedstrijd ?

B. HET VOORWERP

11. het voorwerp dat u in de hand houdt, en over het parcours laat rollen ?

12. Zegt men in uw dialect
"mijnen bol" of "mijn bolle"?

Hoe ziet de bol eruit ?

Kan u ze even schetsen ?

13. diameter :

14. doorsnee, dikte :

15. gewicht :

16. grondstof vroeger :

17. grondstof tegenwoordig :

Hoe noemt u in uw dialect :
de verschillende kanten van de bol ? (Afb.1)

18. kant A = de kant die het minst
afgedraaid is ?

19. kant B = de kant die het meest af-
gedraaid is ?

Normaal gezien valt de bol zo dat de C-kant naar onderen ligt. Maar een bol
kan ook omgekeerd vallen, bvb. door tegen een andere bol te rollen.
Wat zegt men van een bol

20a. die omgekeerd gevallen is ?
(Die bol gaatvallen) (Afb.2)

21b. die normaal gevallen is ?
(Die bol gaat vallen (Afb.3)

22a. het deel van de bol waarop ze/hij
rolt ? (Afb. 1,c)

23b. is dat loopvlak overal gelijk afgerond
zodat de bol recht vooruit kan lopen ?

24c. Zo niet, hoe noemt men dan een bol die
zo gemaakt is, - dat ze bij het rollen
sterk afwijkt van de rechte lijn ?

25d. - dat ze bij het rollen weinig afwijkt
van de rechte lijn ?

Hoe noemt u dat afwijken zelf in de volgende zinnen :

26e. Mijn bol meer/minder dan die
van u.

27f. Mijn bol heeft meer/minder
dan die van u.

28a. Wat gebruikt u eventueel om de bol in
op te bergen, bijv. om hem/ze mee te
nemen naar een bolling ?

29b. Beschrijf of schets hoe dat eruit ziet ?

30. Hoe noemt men in uw dialect : iemand
die bollen maakt ?

C. HET TERREIN

31. Hoe noemt u in uw dialect : het
terrein waarop gespeeld wordt ?

4.

Beschrijf het terrein waarop gespeeld wordt :

32a. afmetingen : lengte :
breedte :	
33b. vorm ?	
34c. is het terrein volledig vlak ?	
35d. grondsoort ?	
36. Zo'n terrein in openlucht ?	
37. een overdekt terrein ?	
38. Als een bolterrein overdekt is, hoe
noemt u dan het gebouw waarin gespeeld
wordt ?	
39. Hoe noemt u in uw dialect : de 2 uit-
einden van de bolbaan ?
vb. We moeten nu naar de andere
spelen .	
40. de 2 paaltjes die op een bepaalde af-
stand van elkaar een paar centimeter
boven de grond uitsteken, en waarnaar
men probeert te bollen ? Geef <u>alle</u>
mogelijke namen die men eraan <u>geeft</u> !	
41a. Welke diameter hebben deze staken ?	
42b. Hoever steken ze boven de grond uit ?	
43c. Hoever staan ze van elkaar verwijderd ?	
44. Bevindt er zich aan elk van de 2 uit-
einden van de bolbaan een soort schutting,
die dient om de bollen op te vangen, en
de spelers te beschermen ? (eventueel
verschil tussen binnen en buiten)	
45. Hoe heet die schutting in uw dialect ?	
46. Waaruit waren die schuttingen <u>vroeger</u>
gemaakt ?	
47. Waaruit zijn die schuttingen <u>tegenwoordig</u>
gemaakt ?	
48. Hoe noemt u in uw dialect : de indruk die
de bol bij het bollen of schieten achter-
laat in het zand ?	
49a. het effen leggen van de grond <u>vóór</u> en na
het spel ? (Hé, ge moet nog....voordat
we ons spel kunnen beginnen !)	
50b. tijdens het spel ?	

Het voorwerp waarmee dat gebeurt ?

51a. binnen ?

52b. buiten ?

53. Hoe noemt u in uw dialect : de speler die met behulp van dat voorwerp de grond weer effent ?

D. HET SPELEN ZELF

1. ALGEMEEN

54. Hoe noemt men in uw dialect : één spel, d.w.z. tot één ploeg uit is ?

55. één beurt, d.w.z. het onderdeel van een spel : als alle spelers van de 2 ploegen 1 keer gespeeld hebben ?

56. Hoe noemt u in uw dialect de spelsituatie, d.w.z. hoe de bollen liggen ten opzichte van elkaar en de staak ?
vb. Er ligt schoon
Er ligt langs hier ook ...

57. Welke manieren van spelen onderscheidt u zelf ? Geef de naam en beschrijf kort.

2. PLOEG

Hoe noemt u in uw dialect : een groep bolders die samenspelen, een ploeg ?

58a. bij een vriendschappelijk partijtje bollen ?

59b. bij een wedstrijd ?

60. iemand die met u in dezelfde ploeg speelt ?

61. Hoe zegt u in uw dialect : met iemand in dezelfde ploeg spelen ?
Kan u dat uitdrukken in een zinnetje dat begint met 'ik ben...' of 'ik sta..' ?

62. een tegenspeler, iemand die bij de tegenpartij speelt ?

63. de eerste speler, diegene van de ploeg die de beurt inzet (meestal omdat hij beter kan bollen dan schieten) ?

64. een nieuwe beurt beginnen, als eerste spelen ? vb. Vooruit, gij moet

6.

65. het begin van een beurt, het spelen van de eerste bol? (Een goeie is veel waard. Gij hebt de)

66. de laatste speler van de ploeg ?

67a. de speler(s) die niet als eerste en niet als laatste speelt (spelen) in een ploeg van 3 spelers ?

68b. in een ploeg van meer dan 3 spelers ?

69. Beschrijf bondig hoe de spelers in twee ploegen verdeeld worden bij een vriendschappelijk partijtje bollen ?

Hoe noemt u in uw dialect : het verdelen van de spelers

70a. d.m.v. loting met speelkaarten ?

71b. door het omhoog gooien van de bol (zoals met een muntstuk)?

72c. door om het dichtst naar de staak of naar de schutting te bollen ?

73d. Zijn er nog andere manieren ?

74. Indien de bol opgegooid wordt, welke uitdrukking gebruikt men bij het opgooien, om de spelers tussen de 2 kanten van de bol te laten kiezen ?

75. Hoe drukt men in uw dialect uit dat de 2 ploegen niet evenwichtig verdeeld zijn, dat de ene ploeg veel sterker is dan de andere ?

76. Hoe noemt men in uw dialect : het herverdelen van de ploegen (bij een vriendschappelijk partijtje bollen, als gebleken is dat de éne ploeg te sterk is)?

77. een andere speler of een andere ploeg uitdagen om een spel te spelen ?

78a. Kent u daarvoor ook de uitdrukking : "de staak keren"?

79b. Hoe luidt ze precies in uw dialect ?

80c. Wat betekent ze precies ?

81d. Wilt u ze in een zinnetje gebruiken ?

82a. Hoe noemt u in uw dialect : het
zich verdelen van nieuwe spelers over
de 2 ploegen die bezig zijn ?

83b. Hoe gebeurt dat ?

84. Bij gelijke stand (bv. de 2 ploegen
hebben al elk 1 spel gewonnen) een
beslissend spel spelen met dezelfde
ploegenverdeling ?

85. Als een ploeg al twee opeenvolgende
spelen verloren heeft tegen dezelfde
tegenstanders, kunnen de winnaars
de verliezers uitdagen om nog een
derde spel te spelen. Kent u in uw
dialect een uitdrukking die in die
situatie gebruikt wordt ?

3. BOLLEN

86. Hoe noemt u in uw dialect : de manier
van spelen waarbij de bol tamelijk
traag naar het doel rolt ?
vb. Je moet nu niet schieten, ge moet
gewoon

87. een speler die ervoor bekend staat
dat hij vooral (en het best) op deze
manier speelt ?

De manier van loslaten van de bol bepaalt of hij/zij recht of scheef
loopt, te hard of te zacht, enz.....

Hoe noemt men in uw dialect :

88. het loslaten van de bol ?

Kunt u dat gebruiken in de volgende zinnen :

vb. Ge moet wijder.....

Hij heeft een goeien

89. bij het loslaten een bepaalde (schuine
of rechte) stand aan de bol geven ?
Kunt u dat uitdrukken in het volgende
zinnetje ; "Die kan zijn bol goed...."

90a. een bol die door een speler zo los-
gelaten is, dat ze/hij een bijna
rechte lijn beschrijft bij het bollen ?
vb. Ik speel graag met een..... bol.

91b. de bol op die manier laten rollen ?
vb. Ge moet uw bol meer

92a. een bol die zo losgelaten is, dat ze/
hij overheelt naar de A-kant van de
bol ? (Afb.4) vb. Speel maar met een
.....bol !

8.

93b. de bol op die manier loslaten ? vb. Ge moet uw bol wat	
94. zo bollen dat de bol naar de B-kant overhelt, en dus een grote boog beschrijft ? (Afb. 5)	
95. Kent u daarvoor de uitdrukking : "met liefde spelen"? Wil u ze in een zinnetje gebruiken ?	
96. Hoe noemt u in uw dialect : de bol zodanig schuin zetten en onvast los- laten dat ze omvalt ?	
97. het waggelen van een bol terwijl ze rolt ? Wil u dat in een zinnetje gebruiken ?	
98. Normaal houdt men bij het bollen de bol vast met de duim aan de B-kant van de bol. Hoe noemt men die manier van bollen ?	
99. Hoe noemt men in uw dialect : de bol de gewone weg laten volgen, (dit komt meestal overeen met de weg die de eerste man zijn bol laat volgen)?	
100. de bol een wijdere baan dan nor- maal laten beschrijven ? (vb. als er al enkele bollen rond de staak liggen)	
101. de bol een zeer kleine boog laten maken, met de bedoeling dat ze bij de staak terecht komt zonder dat ze eerst nog rond de staak draait ?	
102. de manier van spelen waarbij de bol <u>recht naar een bol of de staak</u> <u>bolt</u> ? (Afb. 6) Kan u dat in de volgende zinnetjes gebruiken : Ik zou daar maar naar spelen . Doe dat maar met een	
103. in een opening bollen tussen de staak en een bol, of tussen twee bollen ?	
104. tegen de staak bollen met de bedoe- ling dat de bol voor de staak valt op de B-kant ?	

4. SCHIETEN

105. Hoe noemt men in uw dialect : de manier van spelen waarbij de bol met zeer veel kracht en zeer vlug rolt, met de bedoeling een andere bol weg te krijgen ? vb. Om die bol weg te krijgen, zult ge er hard moeten naar

106. een speler die vooral op deze manier speelt ?

107. één keer schieten met een bol ?
vb. We zullen hem maar wegstrijken met twee

108. een bol zo hard wegschieten, dat ze tot aan de schutting vliegt ?

109. met een grote boog schieten ? (De schutter moet dan veel verder uithalen met de arm)

110. zeer precies schieten ?

111. het wegschieten van een bol (X) waartegen een andere bol leunt ?
(Afb. 7)

112. Tegen een bol schieten die maar enkele centimeters voor de staak ligt, zodat ze verder terugbotst dan ze oorspronkelijk lag ?

113. zodanig schieten dat de eigen bol niet te ver weg vliegt en ook nog punten kan maken ?

114a. een bol (van iemand van uw ploeg) dicht bij de staak brengen door te bollen ?

115b. door te schieten ?

5. SPELSITUATIE

116. Hoe zegt men in uw dialect : de bol ligt op een goede plaats, ze ligt dicht bij de staak ?

117. de bol ligt dicht bij de dichtst liggende bol van de tegenpartij ?

118. Hoe noemt men in uw dialect : dicht bij de bollen dan de dichtst liggende bol van de tegenpartij ?

119. Hoe zegt men in uw dialect : de bol ligt niet heel dicht, maar ze/hij kan onrechtstreeks toch nog een punt opleveren (vb. als ze door een andere bol dicht geschoven wordt, of als er een tegenstander op bolt, zodat die bol niet kan winnen)?
Kan u dat invullen in volgende zinnen :
Niet slecht, 't is toch nog een
Niet slecht, ge

10.

120. Wat is in uw dialect de algemene term voor : de bol ligt slecht, ze zal geen punten opleveren ?	
121. Kent u daarvoor een uitdrukking die ongeveer als volgt luidt : "in zijn vlere terten"?	
122. Wat betekent ze precies ?	
123. Kunt u ze misschien in een zinnetje gebruiken ?	
124. Hoe zegt u in uw dialect : de bol ligt slecht doordat ze niet ver genoeg gerold is ?	
125. Kent u daarvoor de volgende uitdrukking : "uit uw broek niet zijn"?	
126. Wat betekent ze precies ?	
127. Kunt u ze misschien in een zin gebruiken ?	
128. Hoe zegt u in uw dialect : de bol ligt slecht doordat ze te ver gerold is ?	
129. de bol ligt slecht doordat ze te dicht bij de rand van de baan gerold is ?	
130. de bol ligt slecht doordat ze te veel naar het midden van de baan toe losgelaten is ?	
131. de bol loopt in de verkeerde richting en loopt uit de baan ?	
132. de bol wint niet, doordat ze tegen een andere bol gebold is en ertegen blijft leunen ?	
133. Kent u een uitdrukking die gebruikt wordt, wanneer verscheidene bollen schuin op elkaar komen te liggen (Afb. 8)
Hoe luidt die uitdrukking in uw dialect?	
134. Hoe noemt u in uw dialect : een bol die voorbij de staak ligt ?
Kunt u dat gebruiken in de volgende zinnetjes :
Met een kunt ge niets doen.
Maatje, ze gaat liggen.	

135. een bol die niet voorbij de staak ligt ? Kunt u dat gebruiken in de volgende zinnetjes : Met eenkunt ge nog altijd iets doen. 't Is goed, ze ligt	
136. een bol die niet beschermd wordt door de staak of een andere bol, en die gemakkelijk weggeschoten kan worden ?	
137. Hoe is de <u>algemene</u> term in uw dialect voor : een bol waarvan het zeer moeilijk is om ze weg te schieten, of om dichterbij te bollen dan die bol ?	
138. een bol die moeilijk ligt doordat men ze zeer precies moet kunnen treffen bij het schieten ? vb. Onze beste man moet nu schieten, want 't is een	
139. Wat zegt u van een winnende bol van de tegenpartij die u niet kan wegschieten of u moet ook bollen van de eigen partij wegschieten ? vb. Ze ligt 't Is een	
140. Gebruikt u bij het bolspel het woord <u>pandoer</u> ? Wat betekent het ? Wilt u het even gebruiken in een zinnetje ?	
141a. Hoe luidt de <u>algemene</u> term in uw dialect voor : een bol die tegen de staak leunt ? vb. Mijn bol 't Is een	
142b. Hoe noemt men <u>meer bepaald</u> : een bol die tegen de <u>achterkant</u> van de staak leunt, dus aan de kant van de schutting ? vb. Schiet maar, 't is een	
143c. een bol die vooraan tegen de staak leunt ? vb. 't Zal moeilijk zijn, want 't is een	
144. Wat zegt men in uw dialect van : een bol die een andere speler belet om op zijn gewone manier te spelen ?	
145. Hoe noemt u in uw dialect : de bol opzettelijk in de weg leggen van de andere speler(s) ?	

12.

146. proberen om zo dicht mogelijk te bollen om de tegenpartij die al aan het winnen is, te beletten nog meer winnende bollen te spelen ?

147. Wat zegt men van een speler die gedwongen is zijn bol een andere weg te doen beschrijven, doordat er een bol in de weg ligt ?

148. Hoe noemt u in uw dialect : het afwijken van de richting doordat de bol een andere heeft geraakt ?

149. een bol nauwelijks raken ?
vb. 't Is gemakkelijk om te schieten, ge moet ze maaren z' is weg.
vb. Ik ben misbold doordat ik die andere bolheb.

150a. het perfekt naast elkaar liggen en bij elkaar aansluiten van twee bollen ?

151b. het perfekt aansluiten van een bol tegen de staak ?

152. eraast schieten, de bol missen ?

153. Het gebeurt ook, dat uw bol de andere bol wel treft, maar dat die getroffen bol toch blijft liggen. Wat zegt u, als een schot op die manier mislukt ? vb. Ik heb ze wel gehad, maar 'k.....
'ze.....
't is een

154a. Wat zegt het reglement over een bol die de schutting geraakt heeft ?

155b. Hoe noemt u in uw dialect : een bol die daarom afgekeurd werd ?
vb. Ze is
't Is een

Soms gebeurt het, dat een weggeschoten bol tegen de schutting vliegt en terugbotst tegen de bol waarmee geschoten werd.

156a. Hoe noemt men dat ?
vb. Ze heeft

157b. een bol die zo weggekaatst is ?

158c. wordt zo'n bol afgekeurd ?

6. PRESTATIES VAN DE SPELERS

159. Hoe noemt men in uw dialect :
de bol van een tegenspeler uitgescha-
keld hebben (bv. door dichter te
bollen dan die bol, door ze weg te
schieten, doordat de andere tegen uw
bol bolt, enz...)?	
160. nog punten scoren, nadat de eigen ploeg
al één of meer winnende bollen heeft ?	
161. Kent u in dat verband ook de uitdrukking
" 't Is t' eten"?	
162. Wat betekent ze precies ?	
163. Kent u de uitdrukking :
"lek(t) dat kalf zijn muilke"	
164. Wat betekent ze ?	
165. Wil u eens kort een situatie schetsen waarin ze gebruikt wordt ?	
166. Hoe drukt men uit in uw dialect dat een speler voortdurend zeer slecht
speelt ? (alle mogelijke uitdrukkingen)	
167. Veronderstel : ploeg A heeft één winnende bol, van ploeg B liggen
alle bollen slecht. Van A kunnen dus nog een aantal spelers punten
bijkomen. Welke spottende uitdrukking gebruikt men tegenover een
speler die daar niet in slaagt ?	
168. Welke uitdrukking(en) gebruikt men in uw dialect, wanneer een schutter
mist doordat hij afgeleid werd, juist toen hij wou schieten ?	
169. Hoe noemt men in uw dialect : misbollen of slecht schieten als de
eigen ploeg juist een aantal punten na elkaar gescoord heeft ?	
170. Wat zegt men in uw dialect : wanneer
een speler het spel van zijn ploeg
verbrod heeft ? vb. Hij heeft.....	
171. Hoe noemt men in uw dialect : bedriegen
bij het spelen (vb. bij het optekenen
van de punten, bij het meten)?	

14.

172. uw beurt overslaan en niet spelen om aan de eigen ploeg geen schade te doen ?

7. METEN + OPTEKENEN VAN DE PUNTEN

173. Wat zegt u, wanneer men met het blote oog niet kan uitmaken welke bol er het dichtst ligt, en men dus moet meten ?

174a. Hoe noemt men in uw dialect : het door middel van een koord, strootje,... controleren welke bol het dichtst ligt en dus wint ?

175b. Wie mag dat doen ?

176. Hoe noemt men in uw dialect : de gedroogde grasstengel waarmee men meet ? vb. Pak ne keer een!

177. Hoe noemt u in uw dialect : de gras-soort waarvan men de harde stengels (vroeger zeker en nu soms nog) gebruikt om te meten (vroeger ook gebruikt om de pijpen te kuisen)?

178. het strootje tussen staak en bol houden om te zien of het er precies tussen past ? vb. Ge moet het proberen.....

179. het precies passen van het strootje tussen bol en staak ?

180. het inkorten van het strootje ?

Hoeveel winnende bollen moet een ploeg hebben om een spel te winnen

181a. bij een gewoon spel ?

182b. bij een wedstrijd ?

183. Hoeveel punten krijgt een ploeg voor een winnende bol ?

184. Hoe wordt het aantal punten uitgedrukt dat een ploeg behaalt in één beurt ? vb. We hebben twee

Hoe gebeurt het noteren van de punten :

185a. bij een gewoon spel ?

186b. bij een wedstrijd ?

187. Hoe noemt u in uw dialect : het bord waarop men de puntenstand aangeeft ?

Kan u het even schetsen ?

188. het optekenen van de punten op dat bord ?	
189. één beurt winnen ?	
190. één beurt verliezen ?	
191a. Hoe drukt men uit dat de twee winnende bollen werkelijk even ver van de staak liggen, dat dus geen van beide ploegen de beurt wint ?	
192b. Welke ploeg mag dan de volgende beurt inzetten ?	
193. Welke ploeg mag er spelen als het eerste of tweede paar bollen van een beurt gelijk liggen ?	
194.a Hoe zegt men in uw dialect, dat de verliezende ploeg geen enkel punt gemaakt heeft ? (Ze zijn)	
195.b Kent u daarvoor een uitdrukking met 'lekken' ? Wil u ze even gebruiken in een zinnetje ?	
196. de ene ploeg heeft de helft van de punten van de andere ploeg (vb. 8-16) ?	
197. de éne ploeg haalt de andere in ?	
198. wij hebben de leiding, wij zijn aan het winnen ?	
199. wij zijn op één bol na uit ? (vb. als het spel uit is op 15 punten : de 14 bereiken) ?	

E. WEDSTRIJDEN

200. Hoe noemt u in uw dialect : een wedstrijd in het bollen ?	
201. Wil u even beschrijven hoe een gewone wedstrijd verloopt ?	

16.

202. Bij een wedstrijd wordt er verschillende keren gespeeld. De winnaars komen telkens tegen elkaar uit, tot er één ploeg overblijft, die vanzelfsprekend wint. Hoe noemt u : één keer spelen zodat de helft van de spelers overblijft ? vb. Ik ben deze keer tot in de derde..... geraakt .

203. Hoe noemt u in uw dialect : een ploeg
in een bolwedstrijd ?

204. een wedstrijd in het bollen, waarbij
gespeeld wordt voor een geld- of
naturaprijs ?

205a. een wedstrijd in het bollen, onder de leden van een boldersvereniging, en waarbij gespeeld wordt niet voor een prijs, maar voor punten, die dan na een bepaalde periode (meestal 1 jaar) samengeteld worden ?

206b. Hoe dikwijls per jaar worden deze wedstrijden gehouden ?

207c. Hoe noemt u in uw dialect : de win-
naar van dit klubklassement ?

208d. iemand die 2 opeenvolgende keren
het klubklassement gewonnen heeft ?

209e. iemand die 3 opeenvolgende keren het
klubklassement gewonnen heeft ?

210a. een wedstrijd die één keer per jaar
gehouden wordt, onder leden van de
klub, en man tegen man ?

211b. de winnaar van zo'n wedstrijd ?

212c. de bolder die in die wedstrijd op de tweede plaats eindigt ?

Er bestaan ook wedstrijden die als volgt verlopen : er zijn 4 ploegen van bolders (A,B,C en D). Op baan I speelt A tegen B, op baan II speelt C tegen D. Veronderstel dat A en D winnen, dan moeten A en D vervolgens tegen elkaar spelen. De ploeg die dan wint (vb. ploeg A) krijgt het inschrijvingsgeld van alle spelers van A,B,C en D.

Schematisch voorgesteld :

A tegen B		C tegen D
└──────────┐	A tegen D	└──────────┐
	↓	
	wint.	

213a. Hoe noemt u nu zo'n wedstrijd in uw
dialekt?

214b. die 4 ploegen samen. vb. Het is
een van 12 man.

215c. Hoe zegt men in uw dialect : "Van die
4 ploegen hebben wij gewonnen!"
(in ons voorbeeld : ploeg A)

Aangezien er bij zo'n wedstrijd meer dan 4 deelnemende ploegen zijn, zijn er na verloop verschillende winnende ploegen. Soms worden al die winnende ploegen nog eens tegen elkaar uitgeloot, tot er uiteindelijk 1 winnende ploeg overblijft.

216a. Wordt dat in uw klub nog gedaan ?

217b. Hoe noemt men in uw dialect : dat deel van de wedstrijd ?

218c. het meedoen aan dat 2e deel ?

219. Hoe noemt u in uw dialect : het tegen elkaar spelen van twee spelers, elk met twee bollen ?

220.aZijn er nog andere soorten bolwedstrijden ? Hoe noemt u ze ?

221.bWaaruit bestaan ze ?

222. Gebruikt u in uw dialect het woord 'trofeebolling' ?
Wat betekent het precies ?

223. Hoe noemt u in uw dialect : een wedstrijd waarbij de spelers zelf mogen bepalen met wie ze een ploeg vormen?

224. het samenstellen van de ploegen door loting ?

225.aHet overblijven van een ploeg bij de loting, zodat die direkt aan de tweede ronde mag meedoen ?

226.bKent u daarvoor een uitdrukking met 'hoed' ?
Wilt u die even gebruiken in een zinnetje ?

227.aHoe noemt men in uw dialect : het geld dat men moet betalen om aan de wedstrijd te mogen meedoen ? (De is 60 fr)

228.bhet betalen van dat inschrijvingsgeld ?
(Om te mogen meedoen moet ge 60 fr.....)

229. Meestal wordt bij een wedstrijd niet alleen het inschrijvingsgeld verspeeld, maar ook nog een bedrag dat door de organisatoren geschonken wordt. Hoe luidt in uw dialect de formule die gebruikt wordt om dat aan te kondigen ?
(vb. Zondag is er een bolling van 5000 fr.)

230.aHoeveel winnende bollen moet een ploeg hebben om een spel te winnen bij een wedstrijd ?

18.

231b. Met hoeveel punten komt dat overeen ?

232c. Hoe worden die punten aangetekend ?

233. Hoe noemt u in uw dialect : in een bepaalde ronde verliezen ?

234. een aantal ronden in de wedstrijd blijven en niet afvallen ?

235. Hoe zegt men in uw dialect : ik heb een wedstrijd gewonnen !

F. VARIA

236a. Kent u het woord 'de neus (van de bol) '?

237 b. Wat betekent het ?

238c. Geeft u een paar voorbeeldzinnetjes waarin dat woord zou kunnen voorkomen ?

239a. Gebruikt u bij het bolspel het woord dender ?

240b. Wat betekent het ?

241c. Wilt u een paar voorbeeldzinnetjes geven waarin dat woord voorkomt ?

242a. Gebruikt u bij het bolspel het woord opend ?

243b. Zo ja, wat betekent het ?

244c. Wil u dat woord even in een zinnetje gebruiken ?

245a. Gebruikt u bij het bolspel het woord 'voorend' ?

246b. Zo ja, wat betekent het ?

247c. Wilt u dat woord even in een zinnetje gebruiken ?

248a. Gebruikt u bij het bolspel het woord 'den hoorn' ?

249b. Wat betekent het ?

250c. Wilt u het in een zinnetje gebruiken ?

251a. Kent u het woord 'oor(van de bol)'?

252b. Wat betekent het ?

253c. Wilt u het in een zinnetje gebruiken ?

254a. Kent u daarvoor in uw dialect de uitdrukking : "met de os rijden" of "met de beer rijden"?

255b. Wat betekent ze ?

256c. Wil u dat even in een zinnetje gebruiken ?

257a. Kent u de uitdrukking : die bol is dood ?

258b. Wat betekent ze ?

259a. Kent u bij het bolspel de uitdrukking 'de koord hebben' ?

260b. Wat betekent ze ?

261a. Kent u in uw dialect het woord 'koning(s)bolling'?

262b. Hoe spreekt u het uit ?

263c. Wat bedoelt men ermee ?

264a. Gebruikt u bij het bolspel het woord 'koning' ?

265b. Hoe spreekt u het uit ?

266c. Wat betekent het ?

267a. Gebruikt u in uw dialect het woord 'sire' bij het bolspel ?

268b. Hoe spreekt u het uit ?

269c. Wat betekent het ?

270d. Is het precies hetzelfde als 'koning'?

20.

271a. Gebruikt u bij het bolspel het woord 'prins'?	
272b. Hoe spreekt u het uit ?	
273c. Wat bedoelt men ermee ?	
274a. Gebruikt u de uitdrukking : de staak opkeer bollen ?	
275b. Hoe spreekt u het uit ?	
276c. Wat betekent ze ?	
277a. Gebruikt u in uw dialect het woord "staakskeslengte"?	
278b. Wat betekent het ? In welke situatie(s) gebruikt u het bijvoorbeeld ?	
279c. Hoe spreekt u het uit ?	
280a. Kent u de uitdrukking "ik heb vandaag geen 'gewout'"?	
281b. Wat betekent ze ?	
282c. Hoe spreekt u ze uit ?	
283a. Kent u het woord <u>kal</u> ?	
284b. Wat betekent het ?	
285c. Hoe spreekt u het uit ?	
286a. Kent u het woord <u>kallebol</u> ?	
287b. Wat betekent het ?	
288c. Hoe spreekt u het uit ?	
289a. Gebruikt u in uw dialect het woord <u>dokke</u> ?	
290b. Wat betekent het?	
291c. Hoe spreekt u het uit ?	
292a. Kent u het werkwoord ' <u>stekken</u> ' ?	
293b. Wat betekent het ?	
294c. Hoe spreekt u het uit ?	
295. Is er bij het bolspel dat u speelt een <u>voetput</u> ?	
296a. Gebruikt u bij het bolspel het woord ' <u>galent</u> ', ' <u>gelent</u> '	

297b. Wat betekent het ?

298c. Hoe spreekt u het uit ?

Als u met de platte krulbol speelt, gelieve dan de vragen 299 t.e.m. 314 in te vullen;
met de dikke krulbol : vragen 315 t.e.m. 329.

VOORWERR

299. Hoe noemt u in uw dialect : de
dwarse gleuf in het loopvlak van
de bol, waarin men de vingertoppen
kan leggen, zodanig dat men de bol
beter kan vastnemen (vooral bij het
schieten) ?

BOLLEN

300a. Waar moet men staan om te bollen ?
om te schieten ?

301b. Welke uitroep gebruikt men om een
speler eraan te herinneren dat hij op
die bepaalde plaats moet staan ?

302. de manier van bollen waarbij de bol de
helling van de baan op bolt, een scherpe
bocht maakt, en langs achteren de staak
benadert ?

SCHIETEN

303. Hoe zegt u in uw dialect : de bol
moet bij het schieten op het loop-
vlak blijven rollen ?

304. Hoe noemt men in uw dialect : de niet-
toegelaten manier van schieten, waarbij
de bol de grond niet raakt (men werpt ze
direkt naar de staak) ?

305. Wanneer een speler op die manier schiet, welke uitdrukkingen gebruikt
men dan ?

vb. Hé, 't was ne

Hé, ge moogt hier niet

306. Hoe noemt men in uw dialect : de
niet-toegelaten manier van schieten,
waarbij de bol maar af en toe de grond
raakt ?

307. Hoe noemt men in uw dialect : de bol
die bij het schieten maar af en toe de
grond raakt ?

308. Wanneer een speler op die manier schiet,
welke uitdrukkingen gebruikt men dan ?

22.

309a. Hoe noemt u in uw dialect : de
niet-toegelaten manier van schieten
waarbij de bol schuin over de grond
schuift, op de afgeronde kant ?
(Afb.9)

310b. Wanneer een schutter op deze
manier schiet, welke uitdrukkingen
gebruikt men dan ?

311a. Hoe noemt men in uw dialect : de niet-
toegelaten manier van schieten waarbij
de bol schuin over de grond schuift
op de scherpe kant van het loopvlak ?
(Afb. 10)

311b. Wanneer een schutter op deze manier
schiet, welke uitdrukkingen gebruikt
men dan ?

WEDSTRIJDEN

313. Hoe noemt men in uw dialect : de
scheidsrechter bij een wedstrijd ?

314. Hoe noemt men in uw dialect : eisen
dat de scheidsrechter zegt of een bol
goed of slecht geschoten was ?

HET TERREIN

315a. Hoe noemt men in uw dialect : het
tijdens het spel met de voeten effen
maken van de grond ?

316b. Hoever mag men het spoor van de bol
uitwissen ?

317c. Wie mag dat doen ?

HET SPELEN ZELF

ALGEMEEN

318. Hoe noemt men in uw dialect : de
(meestal denkbeeldige) lijn die men
bij het spelen niet mag overschrijden ?

SCHIETEN

319. Hoe noemt u in uw dialect : de manier
van schieten waarbij de speler een
aanloop neemt ?

320a de manier van spelen, waarbij de bol eigenlijk gegoooid wordt, zodat ze een heel eind verder op haar loop terecht komt, en verder rolt (vooral om een andere bol weg te krijgen) ?
(Afb. 11)

321b Op welke afstand van de staak moet de bol de grond geraakt hebben ?

322. Gebruikt u in uw dialect de term druppen bij een bolspel ?
Wat betekent dat ?

323. Gebruikt u in uw dialect de term 'stekken' bij het bolspel ?
Wat betekent dat ?

324. Gebruikt u in uw dialect de term 'smijten' bij het bolspel ?
Wat betekent dat ?

325. Gebruikt u in uw dialect de term stuiken bij het bolspel ?
Wat betekent dat ?

METEN EN OPTEKENEN VAN DE PUNTEN

326. de krijtstreepjes die men op de bol zelf zet om de punten te noteren ?

WEDSTRIJDEN

327a. Hoe noemt u in uw dialect : wedstrijd die gespeeld worden op banen die gewoon langs een dreef e.d. aangelegd worden ?

328b. Welke speciale naam heeft men in uw dialect voor zo'n baan langs de kant van de weg ?

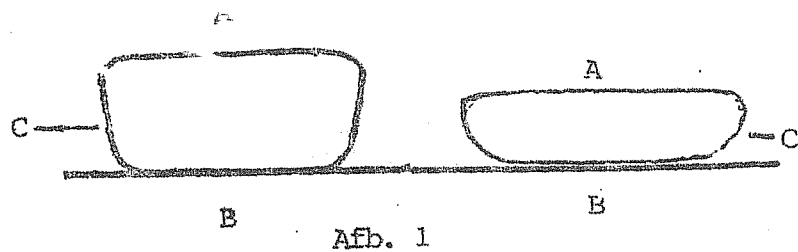
329. Hoe noemt u in uw dialect : de persoon die controle uitoefent bij de wedstrijd (vb. afmetingen van de bollen controleren,.....)?

Mocht u nog meer woorden of inlichtingen over het bolspel weten, die hier niet opgevraagd werden, wilt u ze hieronder opschrijven, a.u.b. ?

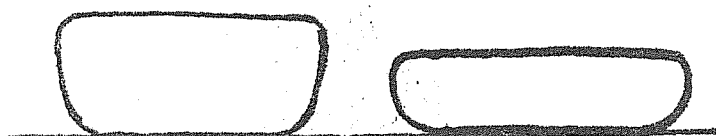
Bestaat/ bestond er in uw dorp een schuttersmaatschappij : liggende wip ☐
(duid aan met een kruisje) staande wip ☐
doelschutters ☐

Zo ja, kan u ons naam en adres geven van die schuttersmaatschappij ?

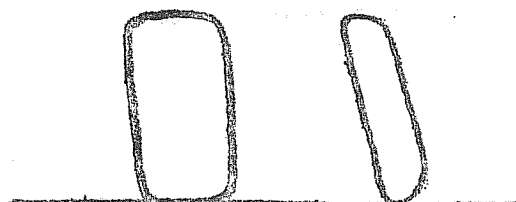
Gelieve deze afbeeldingen
niet terug te sturen

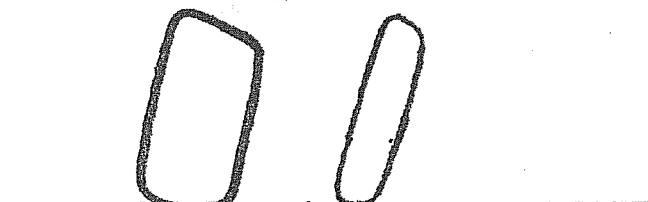
Afb. 2

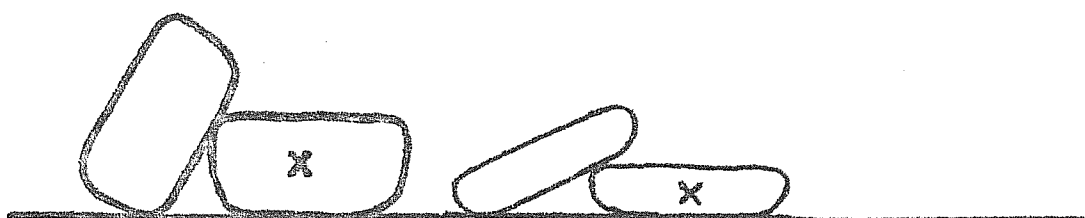
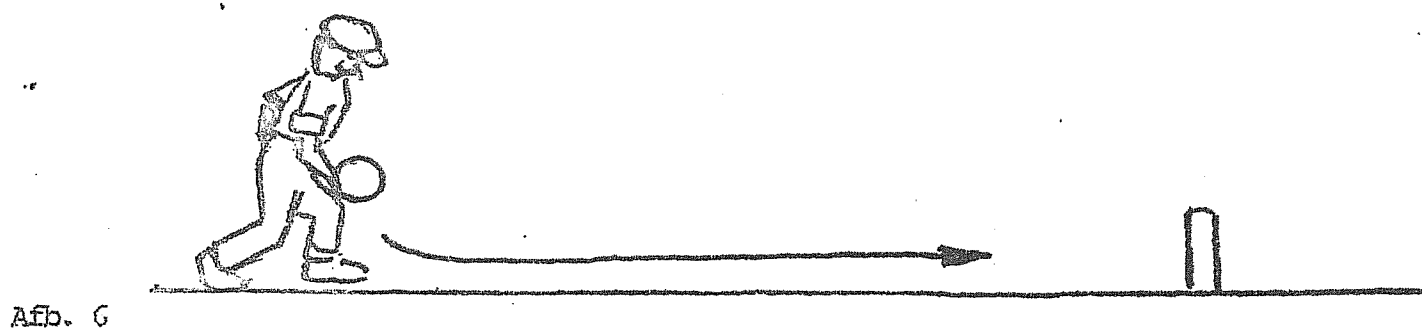
Afb. 3

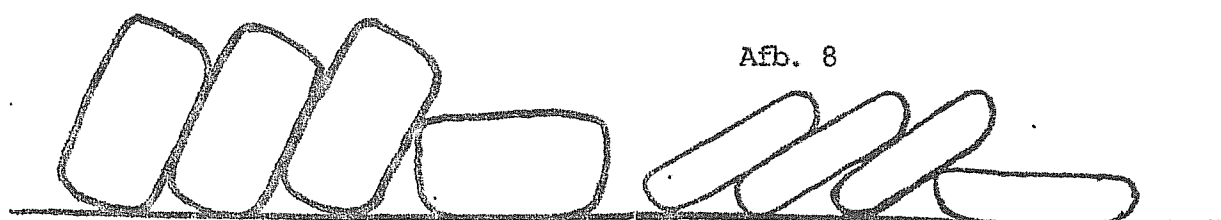
Afb. 4

Afb. 5

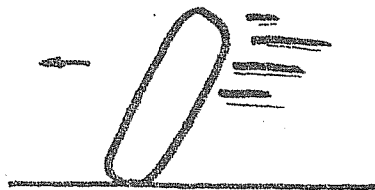
Afb. 7

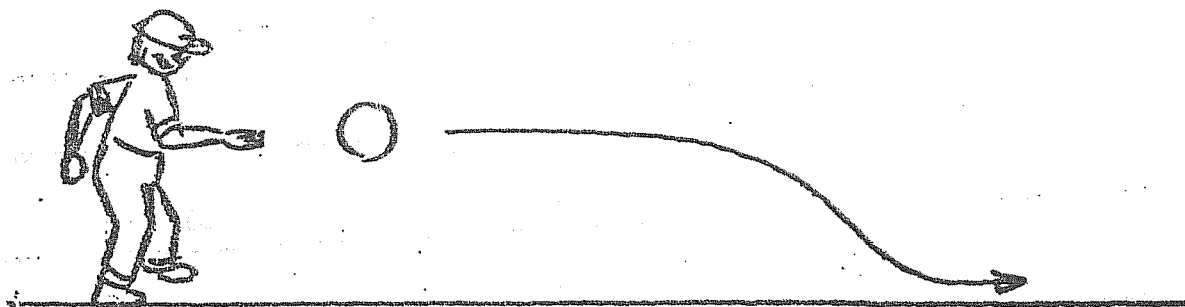
Afb. 8

Afb. 9

Afb. 10

Afb. 11